

XXIII-oji Jaunųjų mokslininkų psichologų konferencija

PSICHOLOGIJA ŠIANDIEN: tarp stabilumo ir kaitos

2026 m. gegužės 15 d.

PRANEŠIMŲ SANTRAUKŲ LEIDINYS

Abstract book of the
23rd Conference of Junior Researchers in Psychology
**PSYCHOLOGY TODAY:
BETWEEN STABILITY AND CHANGE**

MAY 15, 2026

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

ORGANIZACINIS KOMITETAS

| ORGANISATIONAL COMMITTEE

Pirmininkė | Chair: Agnė Grigaitė

Nariai | Members: Livija Žiemienė,
Jurgita Tilingaitė, Fadzai Munyuki,
Lauryna Vilutytė, Paulina Smolskaitė,
Ugnius Binkauskas, Sandra Bagdonaitė-
Jankauskienė, Adelė Petravičiūtė.

Studentai | Students:

Brigita Mikulstykė, Bernardas Liukaitis.

LiPSA nariai | LiPSA members:

Justas Stabrauskas, Gabija Kasilovskytė.

KONFERENCIJOS MOKSLO KOMITETAS

| SCIENTIFIC COMMITTEE OF THE CONFERENCE

Pirmininkas | Chair: Doc. dr. Alfredas Laurinavičius

Nariai | Members: prof. dr. Evaldas Kazlauskas,
doc. dr. Sigita Girdzijauskienė, dr. Austėja
Dumarkaitė, dr. Arūnas Žiedelis, prof. dr. Ilona
Laurinaitytė, dr. Viktorija Azuma, doc. dr. Greta
Kaluževičiūtė, dr. Gabrielė Skabeikytė-Norkienė.

KONFERENCIJOS GLOBĖJA

| PATRON OF THE CONFERENCE

Prof. habil dr. Danutė Gailienė

KONFERENCIJOS ORGANIZATORIAI

| CONFERENCE ORGANISERS

Filosofijos
fakultetas

RĖMĖJAI

| SPONSORS

Go Vilnius

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

DOI <https://doi.org/10.15388/JMPK.2026>

ISSN 2669-0357

Copyright © 2026 Authors. Published by Vilnius University Press. This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Licence, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

gyvybingumas - energingumo ir gyvumo pojūtis, padedantis išlaikyti motyvaciją, įveikti akademinius iššūkius ir kryptingai siekti tikslų. Perfekcionizmas, ypač neadaptivus, gali gyvybingumą silpninti, nes siejasi su didesne savikritika ir bazinių psichologinių poreikių frustracija. Dėmesingas įsisąmoninimas ir atjauta sau gali būti laikomi adaptyviomis įveikos strategijomis, nes padeda patenkinti autonomijos, kompetencijos ir susietumo poreikius, stiprina subjektyvų gyvybingumą ir švelnina neigiamas perfekcionizmo pasekmes. Tad šio tyrimo tikslas buvo išsiaiškinti, ar trumpos dėmesingumo ir atjautos sau intervencijos gali padidinti perfekcionizmu pasižyminčių studentų subjektyvų gyvybingumą bei bazinių psichologinių poreikių patenkinimą.

Metodika. Tyrime dalyvavo 108 studentai nuo 18 iki 44 metų, iš jų 80,6% buvo moterys. Atliktas eksperimentinis tyrimas. Registracijos į tyrimą metu dalyviai užpildė Beveik tobulą skalę (pataisytą versiją). Tyrimo pradžioje dalyviai atliko logines ir matematines užduotis, kurioms buvo parinktas per trumpas laikas, taip buvo siekta sukelti lūkesčių neatitikimo patirtį. Po to jie įvertino savo savijautą užpildydami Sukaupto dėmesio ir įsisąmoninimo skalę (būsenos versiją), Būsenos atjautos sau skalę (trumpąją versiją), Subjektyvaus gyvybingumo skalę (būsenos versiją) ir Bazinių psichologinių poreikių patenkinimo skalę. Toliau, priklausomai nuo eksperimentinės grupės (atjautos sau arba dėmesingo įsisąmoninimo) ar kontrolinės grupės (autogeninė treniruotė) į kurią atsitiktiniu būdu buvo priskirti, dalyviai individualiai išklaušė trumpą autogeninės treniruotės, dėmesingo įsisąmoninimo meditacijos arba atjautos sau meditacijos įrašą, o tuomet dar kartą užpildė tas pačias skales. Duomenys analizuoti lyginant pakartotinių matavimų vidurkius.

Rezultatai. Gauti rezultatai atskleidė reikšmingus tyrimo dalyvių savijautos pokyčius. Išklaušius autogeninę treniruotę statistiškai reikšmingai padidėjo neadaptivių perfekcionistų atjautos sau, gyvybingumo, autonomijos, kompetencijos ir susietumo poreikių patenkinimo įverčiai (visi $p < 0,05$). Po dėmesingumo ir atjautos sau intervencijų reikšmingų gyvybingumo įverčių pokyčio šioje dalyvių grupėje nebuvo stebima ($p > 0,05$). Adaptivių perfekcionistų grupėje reikšmingi pokyčiai buvo aptikti tik po atjautos sau intervencijos: padidėjo atjautos sau, tačiau sumažėjo dėmesingumo įverčiai ($p < 0,05$).

Diskusija. Tyrimo rezultatai pagrindžia perfekcionizmo nevienalytiškumą bei skirtingus poreikius. Šie duomenys yra svarbūs tiek tolimesniems tyrimams, nagrinėjantiems efektyvias įveikos strategijas ir ilgalaikį jų poveikį, tiek praktinėje veikloje skatinant studentų gerovę, pritaikant pagalbos priemones pagal perfekcionizmo tipą.

Raktiniai žodžiai: perfekcionizmas; gyvybingumas; atjauta sau; dėmesingumas; baziniai psichologiniai poreikiai.

RELIGINIŲ IR DVASINIŲ SUNKUMŲ VAIDMUO SIEJANT POTENCIALIAI TRAUMUOJANČIUS ĮVYKIUS SU PSICHOLOGINIAIS SUNKUMAIS: SISTEMINĖ LITERATŪROS APŽVALGA

Adelė Petravičiūtė

*Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas, Psichologijos institutas, Klinikinės
psichologijos katedra*

Įvadas. Siekiant geriau suprasti potencialių trauminių įvykių (PTĮ) ryšio su psichologiniais sunkumais ypatumus, tyrimuose nagrinėjami papildomi ir tarpiniai veiksniai, tarp jų – religiniai ir dvasiniai sunkumai. Patiriama įtampa ir konfliktai, susiję su dvasiniais klausimais, gali sustiprinti šį ryšį arba veikti kaip tarpininkai, trauminėms patirtims paveikus individo bazinius įsitikinimus ar prasmės sistemą (Pirutinsky, 2024; Wortmann et al., 2011). Norint apžvelgti tyrimus, tikrinančius mediacinį ir moderacinį religinių ir dvasinių sunkumų vaidmenį siejant PTĮ su psichologiniais sunkumais, buvo atlikta sisteminė literatūros apžvalga.

Metodika. Sisteminė literatūros paieška buvo vykdoma 2025 m. spalį „Scopus“, „EBSCOhost“ ir „PsycINFO“ duomenų bazėse, vadovaujantis PRISMA gairėmis. Įtraukimo kriterijai: kiekybiniai recenzuoti tyrimai, publikuoti lietuvių arba anglų kalba; suaugusiųjų imtis; matuojamas bent vieno PTĮ patyrimas arba jų skaičius, religinių ir dvasinių bei psichologinių sunkumų išreikštumas; pateiktas bent vienas modelis, kuriame tikrinama, ar religiniai ir dvasiniai sunkumai moderuoja arba medijuoja ryšį tarp PTĮ ir psichologinių sunkumų. Pirminę santraukų peržiūrą nepriklausomai atliko du tyrėjai, tolimesnę viso teksto peržiūrą atliko vienas tyrėjas, kurios dalį patikrino antrasis nepriklausomas tyrėjas. Metodologinė publikacijų kokybė buvo įvertinta naudojantis AXIS įrankiu.

Rezultatai. Į apžvalgą buvo įtraukti 26 tyrimai, iš kurių didžioji dalis buvo koreliacinio dizaino (92,3 %), atlikti JAV (92,3%) bei nagrinėję negatyvią religinę įveiką (69,2%). Bendras tiriamųjų skaičius siekė 21 430 asmenų, patyrusių įvairių PTĮ. 92,3 % tyrimų, kuriuose buvo tikrinamas mediacinis religinių ir dvasinių sunkumų vaidmuo, jį patvirtino siejant PTĮ su psichologiniais sunkumais, tokiais kaip potrauminio streso, depresijos ir nerimo simptomai. Moderacinio modelio pagrindimas tyrimuose buvo mažiau nuoseklus (35,71%).

Diskusija ir išvados. Apžvelgti tyrimai rodo, jog religiniai ir dvasiniai sunkumai gali būti svarbus veiksnys susiduriant su potencialiai trauminėmis patirtimis ir galimai dažniau funkcionuoja kaip tarpinis mechanizmas, siejantis PTĮ su prastesne psichologine adaptacija, nei kaip moderuojantis veiksnys. Siekiant geriau suprasti priežastinius ryšius skirtingose populiacijose ir pagrįsti klinikinės praktikos rekomendacijas, reikalinga vykdyti ištestinius tyrimus įvairiausiuose kultūriniuose ir religiniuose kontekstuose.

Darbo vadovas: Doc. dr. Jonas Eimontas

Raktiniai žodžiai: potencialiai trauminiai įvykiai, religiniai ir dvasiniai sunkumai, potrauminis stresas, depresiškumas, nerimastingumas

DEŠIMTOKŲ RIZIKINGO TRANSPORTO PRIEMONIŲ VAIRAVIMO SĄSAJA SU APRAŠOMOSIOMIS BEI ĮSAKOMOSIOMIS DRAUGŲ NORMOMIS

Klaidas Aretas Petručionis, Gabrielė Pupkevičiūtė

Vytauto Didžiojo universitetas, Socialinių mokslų fakultetas, Psichologijos katedra

Įvadas. Paauglių rizikingas motorinių transporto priemonių vairavimas yra plačiai tyrinėjamas, kadangi jie dažnai patiria šių transporto priemonių avarijas ir sudaro didelę dalį eismo įvykių aukų skaičiaus (Alderman et al., 2018). Nors rizikingas dviračių vairavimas susijęs su didesne avarių ir traumų rizika (Huang et al., 2023; Twisk et al. 2018), rizikingas nemotorinių transporto priemonių, ypač e-paspirtukų, vairavimas yra itin mažai tyrinėtas. Pastebima, kad rizikingas vairavimas yra susijęs su socialinėmis normomis – ypač aprašomosiomis ir įsakomosiomis (Nicolls et al., 2022). Jei paaugliai suvokia rizikingą vairavimą kaip paplitusį tarp bendraamžių (aprašomoji norma) ir jaučia stipresnį bendraamžių pritarimą rizikavimui eisme (įsakomoji norma), didėja rizikingo vairavimo tikimybė (Beck & Watters, 2016; Nicolls et al., 2022). Tyrimu siekiama nustatyti ryšį tarp dešimtokų rizikingo transporto priemonių vairavimo ir aprašomųjų bei įsakomųjų draugų normų.

Metodas. Tyrime dalyvavo 887 dešimtokai (61,1% merginų; Mamžius=16,23, SD=0,45) iš įvairių Lietuvos miestų. Iš jų 451 bent kartą per mėnesį važiavo paspirtuku ar dviračiu, 85 turi vairuotojo pažymėjimą ir vairuoja bent kartą per mėnesį. Aprašomosios ir įsakomosios draugų normos matuotos mokslininkų komandos sukurtomis skalėmis, remiantis Socialinių normų teorija (Perkins & Berkowitz, 1986) ir jos taikymo tyrimuose praktika (pvz., Geber et al., 2017). Rizikingas e-paspirtukų ir dviračių vairavimas matuotas sujungus Dviračių elgesio klausimyną (Useche et al. 2018) ir e-paspirtukų elgesio klausimyną (Useche et al., 2022), rizikingas vairavimas - DBQ-24 pažeidimų skale (Parker et al., 1995).